

249. Fors, Ösmo sn, Sotholms hd.

Pl. 192.

Fragment av en runsten, anträffat år 1906 i botten av ån vid Fors. Året förut hade bron byggts om, och antagligen hade stenen tidigare legat som fyllnad i den. Den förvaras nu på gårdsplanen vid Ogesta.

Fragmentet utgör övre vänstra hörnet av en runsten. Höjd 0,65 m., bredd 0,45 m.

Inskriften består av en blandning av runor och runliknande tecken. Den ger icke någon språklig mening. Sannolikt har ristningen haft ett rent dekorativt syfte, i likhet med Sö 225 och Sö 230.

250. Jursta, Ösmo sn, Sotholms hd.

Pl. 122. Pl. 1: B 672.

Litteratur: B 672, L 832. J. Bureus, Fa 5, s. 215, Fa 6:1 nr 224 (s. 91), Fa 10:2, bl. 86; Ransakningarna 1667—84; G. Upmark, Sotholms härad 2, s. 12 f.; S. Boije, Anteckningar (ATA); A. Quist, Ösmo (1930) 1, s. 39.

Äldre avbildningar: Bureus (Fa 10:2, bl. 86); P. Helgonius (i Peringskiölds Monumenta Sudermanniae och B 672); teckning av okänd i Peringskiölds a. a.; Upmark a. a.; Brate (ATA).

Runstenen står straxt N om Jursta by, invid landsvägen på dess östra sida. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Årsta». Så vitt man vet, är detta, åtminstone ungefärligen, stenens ursprungliga plats. De äldsta uppgifterna äro visserligen tämligen obestämda: Bureus »Vidh Jurestadh», i *Ransakningarna* »Ved Jursta», »Vthi Jursta gårde». Upmark uppger (1866), att »stenen, som fordom legat kullfallen med den ristade sidan nedåt, restes för ett par tiotal år sedan . . . på sin nuvarande plats utmed landsvägen till venster från Stockholm vid Djursta by». Om denna åtgärd berättar prosten Axel Quist en tradition, meddelad honom av en åldrig gumma: »Stenen hade en gång förts från sin ursprungliga plats för att tjäna som spiselhäll i en stuga i närheten. Men det blev ingen ro i huset om nätterna, sedan den kommit dit. Det smälde i dörrar, slamrade i vrårna och stönade i mörkret, och först sedan stenen kommit ur huset och blivit rest i närheten av det ställe, därifrån den flyttats, blev det åter nattro i huset».

Gråsten. Höjd 1,61 m., bredd (nedtill) 1,15 m. Ristningen är djup och tydlig. Runorna äro ovanligt stora; slingans bredd är 18 cm.

Inskrift:

kyna × raisti × stain × pina × aftir : sagsa × sun × hlftahar ×
 5 10 15 20 25 30 35 40

Gynna ræisti stæin þenna æftir Saxa, sun Halfdanar.

»Gynna reste denna sten efter Saxe, Halvdans son.»

Till läsningen: 2 **y** är tydligt stunget; prickén kan knappast vara en naturlig fördjupning. Mera ovisst är, om 17 **i** är stunget. Det finns en utvidgning mitt på hst, som möjligen är huggen. 27 **g** är säkert stunget; däremot icke 1 **k**. Mellan 33 **h** och 34 **l** är ett **a** uteglömt. Runan 38 är **h**; **n**-strecket är tydligast, men även **a**-strecket ger obestridligt intryck av att vara ristat. — Bureus: **kyna, saks**i. Ett föremål, troligen en sten, skymmer på teckningen stenens nedre högra hörn, och de två sista orden saknas därför i Bureus' läsning. — B 672: **ikuna, saks**a. — Upmark: **kuna, iftir, saks**a, **hlftanar**. — Boije: **kyna, þena**(?), **saks**a, **hlftthar**. — Brate: **kyna, þena, sags**a, **hlftthar**.